

رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس در گفت‌وگو با شهرآرا با اشاره به گرانی برنج، از نبود نظارت بر بازار انتقاد کرد

چپاول مردم در غفلت ناظران

مسعود سلطانی

فقت‌وگو

واردات برنج خارجی در پنج ماهه نخست امسال ۱٫۸ برابر سال قبل بوده است. امسال همچون سال قبل، واردات برنج با ارز ترجیحی به نرخ ۲۹۴۳۱ تومان انجام شده اما قیمت برنج نسبت به سال قبل سه برابر شده است. برنج پاکستانی که با ارز ترجیحی وارد کشور شده است باید به قیمت هر کیلوگرم ۶۳ هزار تومان به دست مردم برسد اما اکنون به طور متوسط به قیمت کیلویی ۱۵۰ هزار تومان در بازار عرضه می‌شود. این در حالی است که مطابق بند (خ) تبصره (۲) قانون برنامه و بودجه سال ۱۴۰۴ باید تمام کالاهای وارداتی با نرخ ارز ترجیحی به قیمت مصوب به دست مردم برسند. طبق این قانون، کارگروهی متشکل از معاون اول رئیس جمهور، رئیس بانک مرکزی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، وزیر اقتصاد، وزیر جهاد کشاورزی، وزیر صمت و وزیر بهداشت موظف اند فرایند تخصیص، توزیع و موارد مصرف ارز ترجیحی را به گونه ای اجرا و نظارت کنند که کالاهای و خدمات مشمول، به هنگام، به اندازه و با قیمت متناسب با نرخ ترجیحی ارز به مصرف کننده نهایی برسد. اما اکنون شاهد آن هستیم که برنج با قیمت مصوب به دست مردم نمی‌رسد و در این میان مابه التفاوت نرخ برنج مصوب با قیمت موجود در بازار حدود چند هزار میلیارد تومان است. این رانت کلان بی تردید به جیب شبکه مافیایی سرازیر شده است. شهرآرا (۷ مهر ۱۴۰۰) در گزارشی باتیتر (سفره مردم گروگان مافیا، به این موضوع پرداخت. اکنون در این باره با حجت الاسلام والمسلمین نصرا...، پژمانفر، رئیس کمیسیون اصل ۹۰ و نماینده مردم مشهد و کلات در مجلس شورای اسلامی، گفت وگو کرده ایم. پژمانفر معتقد است که مهم ترین راهکار برای جلوگیری از اتلاف منابع کشور و حمایت از مردم، اجرای دقیق طرح کالابرگ است. آنچه در ادامه می‌خوانید حاصل این گفت وگوست.

واردات برنج در پنج ماهه اول امسال ۱٫۸ برابر سال گذشته بوده اما قیمت برنج سه برابر شده است و برنج با قیمت مصوب به دست مردم نمی‌رسد. دلیل این اختلاف قیمت چیست و چرا چنین اتفاقی رخ داده؟

موضوع برنج و بسیاری از کالاهای مردم با مشکلات جدی روبه رو شده که راه برون رفت از این مشکلات تنها ورود قاطع دستگاه های مجری، مداخله و برخورد جدی با متخلفان و سوء استفاده کنندگان است. صورت مسئله این است که با وجود اینکه واردات افزایش یافته و ارز تخصیص یافته نسبت به سال گذشته بیشتر بوده، قیمت برنج چندین برابر شده است. در حالی که در سال گذشته نیز برنج با ارز ترجیحی وارد می شد و امسال هم اساسا نرخ ارز ترجیحی چندان بیشتر نشده است، اما علت این تفاوت قیمت چیست؟ یکی از دلایل، حضور دلالان است؛ دلالان وارد میدان شده و به واسطه احتکار و عدم عرضه در بازار، به ویژه توسط شرکت های بزرگ واردکننده برنج، با تشنه نگه داشتن بازار ایجاد خلأ کرده اند. یعنی عرضه و تقاضا را متناسب نکرده اند و کمتر از نیاز عرضه می کنند که این امر احساس کمبود در بازار را تقویت می کند. علاوه بر این، باتوجه به شرایط موجود در کشور، برخی سوء استفاده ها هم نیز رخ داده است؛ مسائل سیاسی و رخداد هایی مانند جنگ یازده - دوازده روزه و فضای نگرانی در جامعه، در تشدید این وضعیت مؤثر بوده است.

قیمت برنج قبل از جنگ دوازده روزه متوسط قیمت برنج خارجی براساس داده های مرکز آمار ایران ۸۴۶۰۰ تومان بوده اما اکنون به ۱۵۰ هزار تومان رسیده است. دلیل این افزایش در کمتر از سه ماه چه بوده است؟ در واقع جریان جنگ یک شوک بود که در آن ایام مردم به واسطه نگرانی اقدام به خرید کردند. این نگرانی باعث شد تا وقتی حاکمیت وارد شد و کنترل هایی اعمال کرد، تا حدی جلو افزایش بیشتر گرفته شود. اما تخلف و عرضه نا کافی همچنان ادامه دارد. در وضعیتی که گفتیم، همراه با نگرانی های کاذب در جامعه، برنج مثلا در بازار خرده فروشی به قیمت ۲۰۰ هزار تومان رسیده است. یک بخش دلیل این وضعیت، دلالی است و مجموعه واردکننده های کلان که وارد می کنند نیز به صورت عمده و به بهانه های مختلف بخشی از کالا را عرضه نکرده اند. دوم اینکه واقعیتهای وجود دارد مبنی بر کاهش حدود ۳۰ درصدی تولید برنج داخلی. سال گذشته بر اساس ظرفیت پیش بینی شده واردات انجام شد

عکس: عبدالستفای شهرآرا

می زند. راه حل این است که سامانه نظارتی در توزیع کالاهای اساسی و کالابرگ را عملیاتی کنیم.

در خلال صحبت ها اشاره کردید که با پیگیری استانداری و فرمانداری قرار است واردات توسط تاجران خراسانی انجام شود؛ آیا قرار است ارز ترجیحی به تاجران خراسانی اختصاص پیدا کند و سهمیه ای برای واردات به آن ها داده شود؟

در پنج ماهه اول سال قبل ۴۵۵ هزار تن برنج وارد شد و امسال تقریبا دوبرابر یعنی ۸۱۵ هزار تن وارد شده پس بطور می فرمایید واردات افزایش پیدا نکرده است؟

مجوزها در همان حد یک میلیون و دویست هزار تن پیش بینی شده سال قبل بوده و بیشتر از آن مجوز داده نشده است. برنج با سرعت وارد شده اما در بازار عرضه نشده و کالا در انبارها یا در سقف های عرضه قرار گرفته و توزیع نشده است. موضوع سوم که اشاره کردم، مسئله انتظارات تورمی است که در همه کالاهای ایجاد شده، چه در کالاهایی که اساسا وارداتی نبودند و چه در کالاهای وارداتی. انتظارات تورمی شکل گرفته و در فضای کاذب دامن زده شده است. همه این ها به تیم دولت باز می گردد که باید پاسخ دهد با چه عکس العملی و با چه سرعتی نسبت به این مسئله اقدام کند. امروز تماس هایی داشتیم و به دوستان فرمانداری، استانداری و معاونت اقتصادی پیشنهاد شد که با سرعت و نظارت استانی، کالا را وارد و توزیع کنند

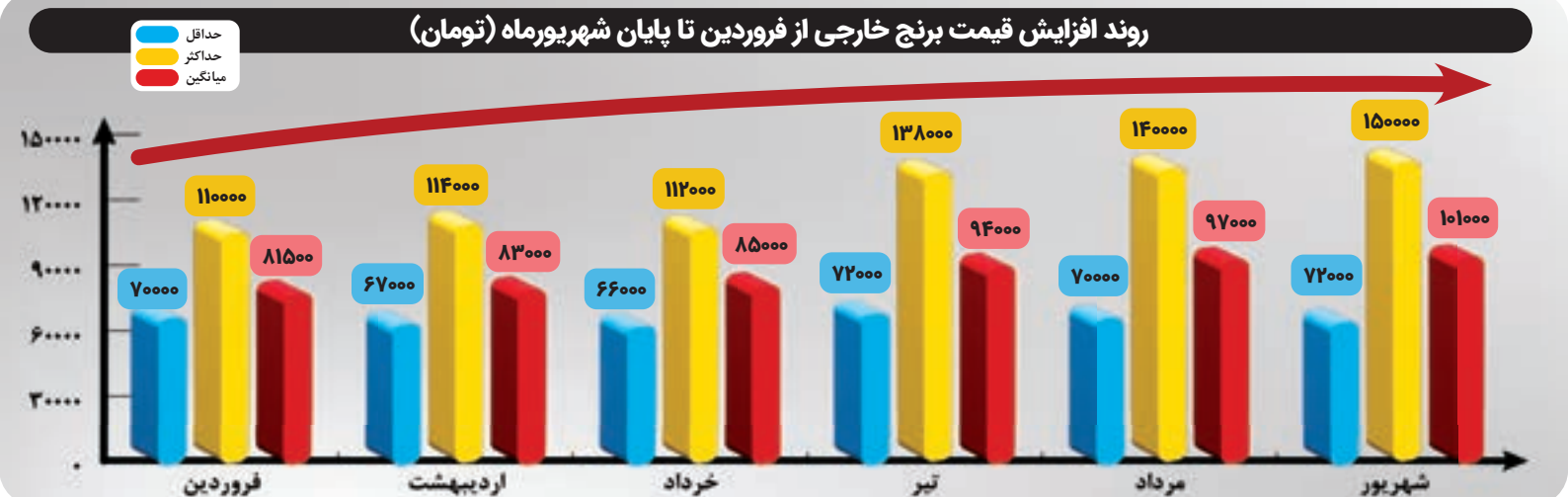
یکی از مسائل این است که الان برنج حدود دوبرابر سال گذشته وارد شده ولی در بازار موجود نیست؛ یک گرانی وجود دارد مبنی بر اینکه ممکن است مثل ماجرای پرونده چای دیش کالای بی کیفیت وارد شده باشد و به همین دلیل برنج را عرضه نمی کنند؛ آیا این اتفاق رخ داده است؟

من این موضوع را تأیید نمی کنم. علت عرضه نشدن برنج این است که ارز به برخی واردکنندگان بزرگ داده شده اما آن ها به بهانه های مختلف بخشی از کالا را در بازار عرضه نکرده اند. وقتی کالای وارداتی به میزان تقاضای بازار عرضه نشود، تناسب عرضه و تقاضا به هم می خورد.

پس این برنج ها کجاست که عرضه نشده؟

ارز به واردکنندگان بزرگی داده شده که آن ها به بهانه های مختلف بخش هایی از کالا را از در بازار عرضه نکرده اند. بنابراین آن مقدار کالایی که باید به بازار می آمد، نیامده است.

حالا چرا دوباره قرار است برنج وارد شود؟ مگر نمی توانند نظارت جدی اعمال کنند و همان برنج هایی که عرضه نشده را عرضه کنند؟ آیا صرف از ترجیحی دوباره برای واردات، منطقی است و به زیان بیت المال نیست؟ مشکل اساسی همین است که ما کالابرگ

وضعیت واردات و قیمت برنج (در ۵ ماه نخست سال):

نرخ ارز ترجیحی: ۲۹۴۳۱ تومان

قیمت واقعی: ۱۵۰'۵۰۰ تومان

میزان واردات: ۸۱۵ هزار تن

قیمت برای هر کیلو برنج پاکستانی: ۶۳۰۳۰۰ تومان

افزایش قیمت برنج طی ۴ سال

درصد افزایش: ۴۷۷ درصد

متوسط قیمت هر کیلو برنج خارجی: ۱۵۰,۰۰۰ تومان

متوسط قیمت هر کیلو برنج خارجی شهریور ۱۴۰۰: ۲۶,۰۰۰ تومان

افزایش قیمت تخم مرغ در بازار

ایسنا به تازگی قیمت تخم مرغ در بازار جهش جدیدی پیدا کرده و هر کیلو تخم مرغ برای مصرف کننده در بازار به کیلویی ۸۸ تا ۸۹ هزار تومان رسیده است. رئیس هیئت مدیره اتحادیه مرغداران میهن نیز طی مصاحبه مطبوعاتی اخیر خود اعلام کرد که قیمت توافقی جدید هر کیلو تخم مرغ درب مرغداری ۷۸ هزار و ۹۰۰ تومان تعیین شده است. در این راستا سعیدرضا یزدی، مدیرعامل اتحادیه مرغداران مرغ تخم‌گذار خراسان رضوی، درخصوص افزایش قیمت تخم مرغ در بازار، اظهار کرد، طی شش ماه ابتدایی امسال تخم مرغ تقریبا بین ۵۰ تا ۷۰ درصد زیر قیمت مصوب باتوجه به افزایش تولید و کاهش مصرف در فصل های گرم سال به فروش رسیده است.

وی با اشاره به اینکه در حال حاضر قیمت تخم مرغ به قیمت مصوب رسیده است، افزود، قیمت مصوب تخم مرغ درب مرغداری که به تاگی اتحادیه مرغداران مرکزی با وزارت جهاد کشاورزی به تفاهم رسیده هر کیلوگرم حدود ۷۸ هزار تومان و قیمت فروش هر کیلو تخم مرغ برای مصرف کننده ۹۳ هزار تومان است. البته تخم مرغ بسته بندی و تخم مرغ زرده طلایی قیمت متفاوتی دارد.

بازار

افزایش قیمت ارز، بازار طلا را حبابی کرد

نادر بذرافشان، رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران، به تجارت نیوز گفت: از نیمه هفته گذشته تا امروز شاهد افزایش قیمت طلا هم در بازارهای جهانی و هم در بازارهای داخلی بوده ایم. بذرافشان افزود، قیمت های بازار داخلی ما کمی بیشتر از بازار جهانی افزایش یافته است. قیمت هر اونس طلای جهانی طی روزهای اخیر بیش از ۱۰۰ دلار رشد داشته است. او اظهار داشت: این افزایش در بازارهای جهانی، به طور طبیعی بر بازار داخلی ما نیز تأثیر گذاشته و باعث رشد قیمت طلا و سکه شده است. رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران گفت، بازار داخلی ما به دلیل افزایش نرخ ارز رشد قیمتی بیشتری نسبت به بازارهای جهانی تجربه کرده است. در حال حاضر، قیمت طلا در بازار داخلی حباب دارد. او ادامه داد: انتظار می رفت قیمت های داخلی نسبت به افزایش جهانی کمی پایین تر باشد، اما این اتفاق رخ نداده است. در روزهای گذشته قیمت ها در بازار داخلی افزایش درخور توجهی داشته است. بذرافشان افزود، این افزایش ها به نوسانات ارزی و رشد قیمت جهانی طلا مرتبط است. اما خوشبختانه بازار ما نسبت به سال های گذشته التهاب کمتری دارد و تقضای شدیدی در بازار مشاهده نمی شود.

یارانه

نحوه رتبه بندی یارانه اعلام شد

دهک بندی یارانه خانوار، یکی از روش های هدفمندسازی حمایت های دولتی است که خانوارها را بر اساس معیارهای اقتصادی، در ۱۰ گروه درآمدی (دهک ۱ تا ۱۰) طبقه بندی می کند.

به گزارش باشگاه خبرنگاران، هدف اصلی این سیستم، توزیع عادلانه تر یارانه ها و کمک های مالی است تا حمایت ها به طور مؤثرتری به اقشار کم درآمد برسد. دهک های پایین تر (۳ تا ۱) معمولاً مشمول حمایت های بیشتری شده، در حالی که دهک های بالاتر (۱۰ تا ۸) ممکن است از دریافت برخی مزایا محروم شوند.

جمع آوری داده ها برای دهک بندی بر اساس اطلاعات جامع و به روز از سامانه های مختلف انجام می شود. این داده ها شامل اطلاعات هویتی و جمعیتی مانند تعداد اعضای خانوار، وضعیت تأهل و سن افراد است که از طریق ثبت احوال و سامانه ملی ثبت اطلاعات ایرانیان استخراج می شود. بخش درآمدی از اهمیت ویژه ای برخوردار است و شامل اطلاعات حقوق و دستمزد کارمندان و بازنشستگان (از طریق سازمان تأمین اجتماعی و سازمان امور مالیاتی)، سوابق تراکنش های بانکی و اطلاعات حساب ها، مالکیت املاک و خودرو و سایر دارایی های مشهود و اطلاعات شغلی افراد می شود. پس از جمع آوری داده ها، مدل های آماری و الگوریتم های پیچیده برای تبدیل داده های خام به شاخص رفاهی هر خانوار به کار گرفته می شوند. شاخص ها شامل متوسط هزینه ماهانه خانوار، درآمد سرانه خانوار و وزن دهی به ارزش دارایی ها مانند خودروها، املاک و حساب های بانکی است. در نهایت، به هر خانوار بر اساس این شاخص ها امتیاز یارته ای اختصاص داده می شود تا سطح حمایت های دریافتی مشخص گردد. باتوجه به تغییرات اخیر دهک بندی، برخی خانوارها که پیش تر مشمول دریافت یارانه های حمایتی بودند، از فهرست خارج شده اند. به منظور ثبت اعتراض، دولت وزارت رفاه سامانه ای جدید با عنوان «سامانه اعتراض به دهک بندی یارانه» یا «سامانه جامع رفاه ایرانیان» راه اندازی کرده اند.

این سامانه که با عنوان سامانه حمایت معیشتی شناخته می شود، از طریق آدرس hemayat.mcls.gov.ir در دسترس متقاضیان قرار دارد و امکان ثبت اعتراض، درخواست بررسی و پیگیری نتیجه اعتراض با استفاده از کد ملی فراهم است.

بورس

بورس احیا شد

پایان بورس دیروز، در حالی رقم خورد که ورق بازار برگشت و شاخص های کل و هم وزن دوباره صعودی شدند. در این بین، اگرچه حجم و ارزش معاملات خرد سهام، حق تقدم و صندوق های سهامی نسبت به روز چهارشنبه کاهش یافت اما بازار سهام موفق به جذب ۲٫۱ همت پول حقیقی شد.

به گزارش تجارت نیوز، در پایان بورس دیروز شاخص کل بورس در آستانه فتح قله ۲٫۸ میلیونی قرار گرفت و ۸۷ درصد از نماد های بازار مثبت شدند. با وجود افت حجم و ارزش معاملات خرد سهام، حق تقدم و صندوق های سهامی نسبت به آخرین روز معاملاتی هفته گذشته، تراز سفارش های خرید و فروش در پایای بازار به نفع تقاضا سنگینی می کرد.

در پایان دادوستدهای دیروز بازار سهام، ارزش سفارش های خرید پنج خط اول سهام ز چهار همت عبور کرد، در حالی که ارزش سفارش های فروش تنها ۱٫۴ همت بود.

شاخص کل بورس دیروز ۶۴ هزار و ۸۴۷ واحد صعود کرد و با رشد ۰٫۲۸ درصدی در ارتفاع ۲ میلیون و ۷۹۳ هزار و ۳۳۳ واحد قرار گرفت. شاخص هم وزن نیز ۱۴ هزار و ۴۶۲ واحد رشد کرد و با افزایش ۰٫۱۸ درصدی به سطح ۸۱۷ هزار و ۵۴۸ واحد رسید.

حجم و ارزش معاملات خرد سهام، حق تقدم و صندوق های سهامی دیروز با افت نسبت به چهارشنبه گذشته روبه رو شد. حجم معاملات خرد به ۱۵٫۱ میلیارد برگه سهم رسید که با ارزش ۶ هزار و ۷۸ میلیارد تومان دادوستد شد. تراز پول حقیقی در سهام، حق تقدم و صندوق های سهامی دیروز مثبت بود و بالغ بر ۲۱۷۰ میلیارد تومان پول حقیقی وارد بازار سهام شد. با این حال اما صندوق های طلا و درآمد ثابت ها با خروج پول حقیقی روبه رو بودند.